

ÍGY KÉSZÜL A BEHÚZOTT GOMB

Gombolkozom, tehát vagyok

Válságban született és a mostani recesszióban is köszöni, jól van a behúzott gombok gyártásával foglalkozó Massányi Művek. A nyolcvanéves múltra visszatekintő cégnél nemcsak a gombkészítés folyamatával ismerkedtünk meg, hanem azzal is, hogy miként gondolkodik és cselekszik egy született vállalkozó.

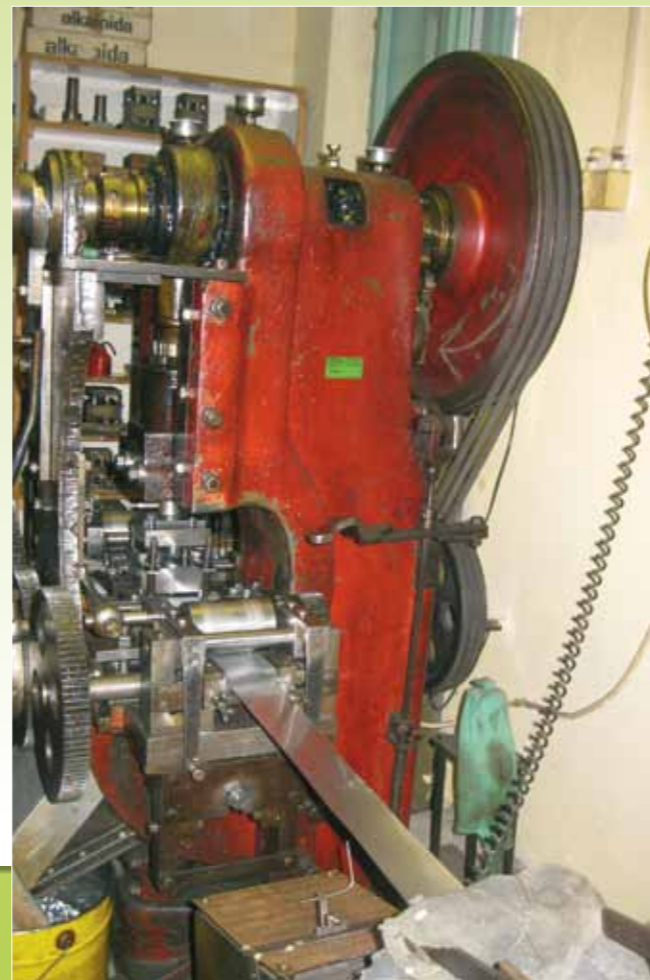
Tépő- és cipzárok ide vagy oda, az öltözködés történetében immár több ezer éve tartó gombkorszak belátható időn belül valószínűleg nem fog lezárulni, mert akár a ruha sűrű eminenciáiként, akár műtárgyként tekintünk a gombokra, egy biztos: hordjuk őket mindannyian. Több mint nyolcvan évvel ezelőtt egy felvidéki fiatalember is erre a megállapításra jutott, a felismerést pedig tett követte, így mi most egy kis túlzással, évszázados tapasztalatokkal rendelkező vállalkozás segítségével ismerhetjük meg a gombgyártás folyamatát.

VÁLSÁGBAN SZÜLETETT

A szóban forgó fiatalember Massányi József volt, aki a gazdasági világválság közepette érkezett Budapestre Zsitvakenéztől, és akkor alapított céget, amikor a nagy gyárak és a kis műhelyek is egyre-másra zártak be. Vállalkozói kvalitásairól és a gombok kelendőségéről is sokat elárul, hogy saját tervezésű szerszámokkal készített termékei a kedvezőtlen körülmények ellenére gyorsan sikert arattak, és az eleinte a Nyár, majd az Akácfa utcában működő műhely hamar ismertté vált.

Az 1945 utáni viszonyok persze a második világháború idején egyenruhagombokat gyártó vállalkozást sem kímélték: odalettek az eszközök, a vagyon, majd maga az üzlet is, de Massányi József nem adta fel. Miközben az Irodagép Ipari Vállalatnál dolgozott, a szerszámokat újraalkotta – ezeknek egy része a mai napig működik –, majd visszaszerezte a boltot, és a hatvanas évekre fia, Tamás is csatlakozott hoz-

zá. Az alapító 1984-ben ugyan elhunyt, de gyermeke folytatta a munkát, és a kilencvenes években új sikerre vezette a céget, majd 2006-ban átvette a stafétát a harmadik generáció képviselőjében Massányi Kinga, aki ma is a Massányi Művek Kft. vezetője.

A LENDÜLET MÉG MINDIG TART

Hogy a család védjegyének számító dinamizmus nem lett oda az elmúlt években, azt a Gombdinasztia műhelyébe lépve rögtön megérzi az ember: a munkahelyiségekben egymás mellett sorakoznak a régi szerszámok és bútorok, de láthatóan használatban is vannak, vagyis a vállalkozás nem hajlandó önmaga emlékművévé válni. Massányiék a múltnak inkább külön helyet alakítanak ki: az üzem alatt a család és a cég történetét bemutató, „játárszobával” kiegészülő múzeum épül, amelynek falain és asztalain régi termékek és eszközök mellett a felmenők anyakönyvi kivonataitól az egykor használt hirdetőtábláig minden megtalálható. Ha pedig ez még nem volna elég, a Boris Vian idézettel dekorált emeleti teraszról színházterem is nyílik, ahol Massányi Kinga tervei szerint hamarosan zongoraestek, előadások és más kulturális rendezvények kapnak majd helyet. Mondhatni, mindent beleng a jó értelemben vett vállalkozó szellem, ami egy ideje elég nagy hiánycikk itt mifelénk.

A fő profil persze – legalábbis egyelőre – a gombgyártás maradt. A Massányi Művek behúzott, azaz anyaggal borított, alsó oldalukon füllel ellátott gombokat készít számtalan méretben és kivitelben. A lyukasztott műanyag gombokhoz képest ezek lényegesen dekoratívabbak, változatosabbak és strapabíróbbak, ráadásul elmondható róluk az is, hogy ők az „őseredeti” gombok, hiszen évezredekkel ezelőtt elődeink is hasonló holmikkal fogták össze a ruháikat. Az előnyökkel persze hátrányok is járnak, hiszen a behúzott gombot nehezebb elkészíteni – emiatt azonban csak a gyártók fejének kell fájni, mi gondtalanul gyönyörködhetünk a végeredményben, és ismerkedhetünk az érdekes munkafolyamattal.

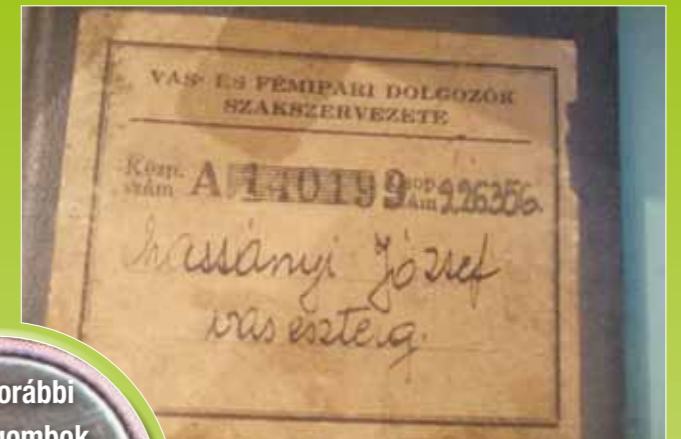
GOMBTÓL A JELVÉNYIG

Az igazsághoz az is hozzátartozik, hogy a külső szemlélő számára nem tűnik annyira bonyolultnak, ami történik – miközben készülnek a gombok, inkább arra csodálkozik rá az ember, hogy milyen szellemes és praktikus szerszámokat alkotott a vál-

A legkorábbi ismert gombok az i. e. 3. évezred első feléből, az Indus- völgyből származnak.

A gombbehúzás eredetileg önálló szakma volt.

lalkozás alapítója évtizedekkel ezelőtt. A cég egyébként magukat az eszközöket is árusítja, sőt forgalma nagyobb része ezeknek az értékesítéséből származik, de persze a saját készülékek is beindulnak, ha egy kereskedő vagy magánszemély gombokra ad le megrendelést.

A gombok teste egy fém felsőrészből és egy műanyagból, alumíniumból vagy vasból készült alsó elemből áll – a vasat elsősorban kárpitozáshoz ajánlják, míg a műanyagot és az alumíniumot ruhákhoz, de ettől persze el lehet térni, így adott esetben a kárpitosok is használnak alumíniumgombot. Ami a formát illeti, beszélhetünk lapos, félgömb alakú, peremes és homorú gombokról is, méretben pedig még ennél is szélesebb a kínálat: a legkisebbtől a legnagyobbig összesen tizenötféle gombot lehet rendelni.

Felépítésükben viszont – a homorút leszámítva – már nem különböznek egymástól: az alsó részen található a fül, amivel a ruhára varrható a gomb (ezt a fém modelleknél egy külön présszel rögzítik), a felső pedig a behúzott elem, vagyis erre kerül az anyag. A kettő összeillesztéséhez és a huzat rögzítéséhez a kivágott textíliát vagy bőrdarabot és a felső darabot egy patronszerű szerszámra teszik, az alsót pedig az ellenpárjába, majd présszel összenyomják őket. Így a gomb egybeáll, az anyag pedig kifeszül a felső részén, és már lehet is készíteni a tüt meg a cernát a felvarráshoz – de azt azért meg kell jegyezni, hogy az összeállítás csak látszólag egyszerű. A fém alkatrészeket például helyben vágják hosszú tekercekből, lábbal vagy gombnyomással működtethető géppel, és a laikus a különböző formájú és méretű gombok gyártásához szükséges szerszámok közt sem igazodna ki egyhamar. Ráadásul rutinra itt is szükség van, és még így is becsúsznak néha selejtes darabok.

Az effajta gombok legnagyobb előnye a vevők szempontjából az, hogy szinte bármilyen textilt és bőrt lehet használni a behúzáshoz, így akár a ruha saját anyagából, illetve bútorok esetén a kárpitból is készülhet a gomb, vagy választhatunk attól eltérő, de tökéletesen passzoló huzatot is neki. A Massányi Művek kínálatában ráadásul hímzett gombok

peráló vállalkozást vezessen, tovább élte a családi tradíciókat, de folyamatosan keresve az új utakat is. A recesszióra például nem elbocsátásokkal, hanem a részmunkaidős foglalkoztatás bevezetésével reagált, és igyekszik minél nagyobb teret biztosítani az internetes kereskedelemnek is, bár ehhez a vevőkre is szükség lenne, ők pedig egyelőre még kedvezményekkel sem mindig bírhatók rá az online vásárlásra.

Hogy mit hoz a jövő? A Gombdinasztia életét és munkásságát bemutató múzeum megnyitására, és a szakmától független, viszont a jelmeztervezéssel is foglalkozó Massányi Kingához nagyon is közel álló színházterem beüzemelésén kívül még nem tudni, pontosan mit, de nyugodtan merénk rá nagyobb összegben is fogadni, hogy újabb fejlesztéseket és sikereket, mert a cégvezető szavai találkozásunk vége felé nagyon is magabiztosan csengenek: „előbb-utóbb úgyis eszembe fog jutni valami”.

Bus András

Elérhetőség: Massányi Művek Kft.
1142 Budapest, Szatmár utca 13.
Tel./fax: +36/1-252-7665
info@gombdinasztia.hu
www.gombdinasztia.hu

Több nagy múzeum, így például a londoni Victoria and Albert Museum és a washingtoni Smithsonian Intézet is jelentős gombgyűjteménnyel rendelkezik.

is szerepelnek, amelyek egészen különlegessé tehetnek egy-egy viseletet.

A kereskedő számára pedig az a pozitívum, hogy a gombok préseléséhez hasonló eljárással készíthetők övcsatok és jelvények is. A különbség „csak” annyi, hogy az előbbieket nem kell behúzni, és nyelvük is van, utóbbiaknak pedig az aljába fül helyett tű, a tetejére pedig nem anyag, hanem egy ábrával vagy felirattal ellátott, méretre vágott papír, arra pedig egy átlátszó fólia kerül (valamint a ballagó diákoknak készülő kitűzők esetében az alsó és a felső elem közé szalag is). Mondani sem kell, a folyton újító Massányi család mindkét termékből széles választékot kínál – jelvényekből például összesen nyolcfélét –, és ez is nagy szerepet játszik abban, hogy a vállalkozás a mai napig versenyképes tudott maradni.

EZT A VÁLSÁGOT IS TÚLÉLI

Bizony, bár ritka manapság az ilyesmi, ebben a műhelyben a nehéz gazdasági helyzet ellenére nemhogy világvége-hangulat nem uralkodik, de még csak zokszó sem nagyon hallatszik, és ennek nem is az az oka, hogy mindenki csendben tűr, hanem az, hogy a cég a viszontagságok közepette is sikeresen működik. Hogy mi ennek az oka? Massányi Kinga azt mondja, a nagy múlt mellett leginkább az, hogy őt magát nem is annyira maguk a gombok érdekelték, hanem az, hogy pros-

Fókuszában a villamos biztonságtechnika, érintésvédelem, a mobil távközlés műszaki ellenőrzési feladatainak ellátása áll.

VERDI-COM KFT.

Szolgáltatásaink:

- ✓ Építési műszaki ellenőrzés.
- ✓ Érintésvédelmi szabványossági felülvizsgálat a 22/2005. (XII.21.) FMM rendelet és a 14/2004. (IV.19.) FMM rendelet értelmében.
- ✓ Villámvédelem szabványossági felülvizsgálata a „9/2008. (II.22.) ÖTM rendelet az OTSZ kiadásáról” alapján.
- ✓ Erősáramú villamos berendezések időszakos felülvizsgálata a „9/2008. (II.22.) ÖTM rendelet az OTSZ kiadásáról” alapján.
- ✓ Kéziszerszámok éves felülvizsgálata a 22/2005. (XII.21.) FMM rendelet és a 14/2004. (IV.19.) FMM rendelet értelmében.
- ✓ Ipari alpinista tevékenység.

Verdi-Com Kft.

2112 Veresegyház, Szent Korona utca 30.
2483 Gárdony, Lóránt Péter utca 25.

Tel.: +36-20/343-6899 • +36-20/333-1936
verdicom.hu@gmail.com • www.verdicom.hu